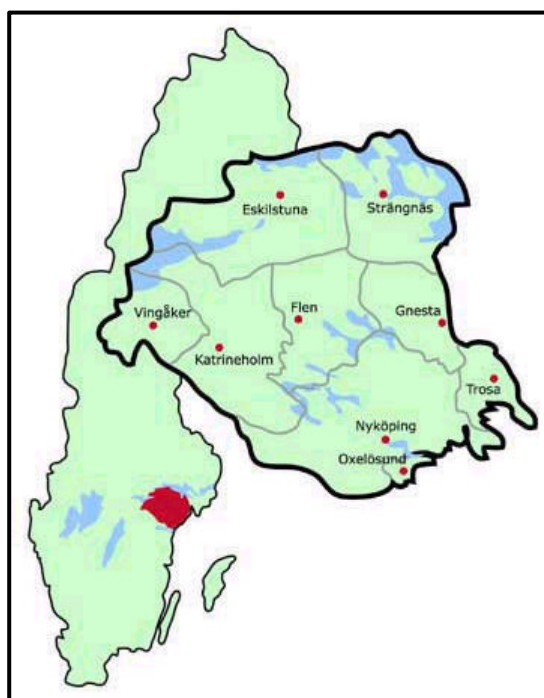

Handlingsplaner för miljömålen

Levande sjöar och vattendrag
Ingen övergödning
Hav i balans samt levande kust och skärgård

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

RAPPORT

Nr 2003:6

ISSN 1400-0792

Innehållsförteckning

<i>Inledning</i>	3
Handlingsplanarbetet	3
Fortsatt arbete	4
<i>Levande sjöar och vattendrag</i>	5
Handlingsplan	6
<i>Hav i balans samt levande kust och skärgård</i>	11
Handlingsplan	12
Målkonflikter	17
<i>Ingen övergödning</i>	18
Handlingsplan	19
Målkonflikter	25

Inledning

Det är många som redan jobbar med åtgärder för att miljön ska bli bättre, men mycket återstår ändå att göra för att vi ska nå miljömålen. Det är flera aktörer som behöver hjälpas åt med miljöarbetet, och både länsstyrelsen, kommuner, företag, och hushåll är viktiga i det jobbet.

Länsstyrelsen i Södermanlands län beslutade den 6:e december 2002 om regionala miljömål för länet. Man beslutade då även att prioritera sex av de tolv målen.

För att tydligt visa vem som tar ansvar för de olika saker som behöver göras, enas vi nu tillsammans om handlingsplaner för varje mål. Under 2003 har handlingsplaner för tre av de prioriterade målen tagits fram. Det är miljömålen som handlar om vatten, "Ingen övergödning", "Hav i balans och levande kust och skärgård" samt "Levande sjöar och vattendrag". Dessa tre mål står högst i prioritet i länet.

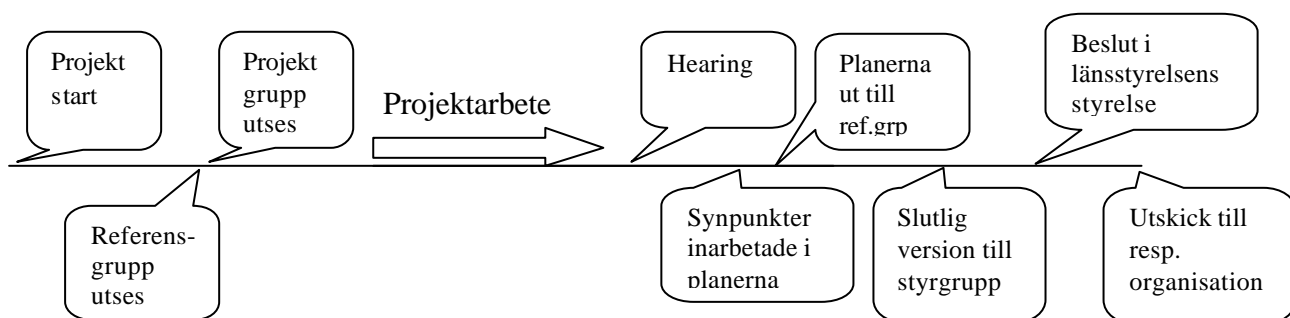
Handlingsplanarbetet

Arbetet har bedrivits i arbetsgrupper sammansatta av aktörer med möjlighet att antingen själv genomföra åtgärder eller med möjlighet att påverka andra aktörer. Projektledning och styrgrupp för arbetet har varit miljömålsansvariga på länsstyrelsen samt ansvariga enhetschefer. Arbetsgrupperna har lagt stor vikt vid att göra handlingsplanerna konkreta. Därför står även vem som är ansvarig för åtgärdernas genomförande samt vid vilken tidpunkt åtgärden ska vara genomförd.

Handlingsplanerna skall föras ut och behandlas/förankras hos respektive aktörs beslutande organ för fastställelse., till exempel styrelse eller nämnd. Aktörer i detta skede är t ex kommunerna, landstinget, skogsvårdsstyrelsen, LRF.

De i grupperna ingående organisationerna finns beskrivna i respektive handlingsplan. Till varje projektgrupp har det funnits en referensgrupp.

Arbetsgången kan illustreras i nedanstående figur:

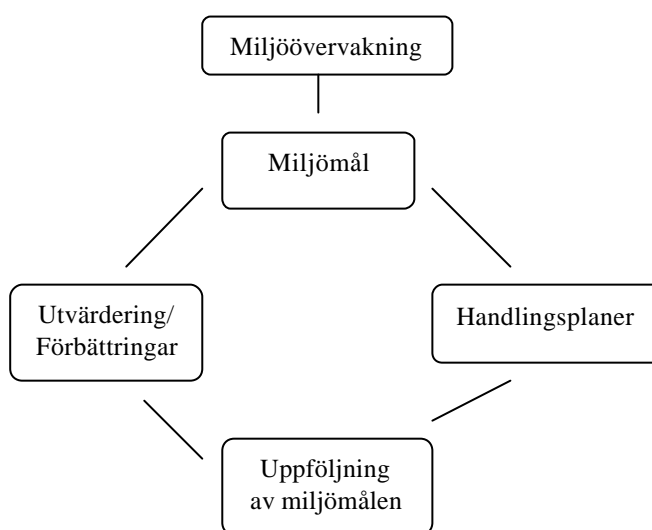
Fortsatt arbete

Hela arbetet med miljömål och handlingsplaner är färskvara som ständigt måste leva och utvecklas vartefter förändringar sker i vår omvärld. Handlingsplanerna behöver revideras regelbundet i samband med budget och verksamhetsplanering hos berörda organisationer. Ansvaret för det ligger hos respektive organisation.

När det gäller uppföljning har länsstyrelsen ansvaret för uppföljning av miljömålen, medan det för handlingsplanerna är respektive aktör som ska följa upp sina åtgärder. I det sammanhanget är länsstyrelsen en aktör bland övriga aktörer.

Arbetet med övriga prioriterade måls handlingsplaner kommer att påbörjas under vintern 2003/04.

Nedan redovisas en tänkt modell för hur de olika delarna i miljömålsarbetet integreras.

Levande sjöar och vattendrag

Generellt sett är länets vattenmiljöer mindre kända än miljöerna på land. Fortfarande finns många sjöar och vattendrag vars värden ännu så länge ligger dolda under ytan. Många av de åtgärder som föreslås i denna handlingsplan handlar därför om att ta fram ett kunskapsunderlag nödvändigt för ett fortsatt arbete. Detta gäller såväl inhämtande av kunskaper om vattnens naturvärden som kunskaper om värdefulla kulturmiljöer i anslutning till vatten. Även andra åtgärder som syftar till att öka våra kunskaper, till exempel att inventera länets resurser av vatten med dricksvattenkvalitet, föreslås.

De regionala delmål som styr arbetet med denna handlingsplan pekar på hur komplex vattenmiljön är. I stort sett allt som hänt i samhället men också i naturen kan man finna spår av i vattnet, även efter mycket lång tid. Därmed kommer också föreslagna åtgärder att spänna över flera samhällssektorer. Jordbruket har haft och har fortfarande en stor påverkan på länets sjöar och vattendrag, både genom utsläpp av närsalter och bekämpningsmedel och genom den rent fysiska omgestaltning av vattenmiljöerna som dikning, markavvattning och uppodling inneburit. Skogsbruket har också påverkat genom skogsdikning och trakthyggesbruk. Några förslag tar fasta på de areella näringarnas inverkan och innehåller åtgärder som kan minska denna. Jordbruket och skogsbruket har också skapat nya värden i form av biotoper, kulturmiljöer och strukturer i landskapet. Att bevara sådana värden är målet för ytterligare några föreslagna åtgärder.

Miljömålsarbetet handlar emellertid inte enbart om att bevara och skydda natur- och kulturmiljövärden, det handlar också om att inför framtiden finna vägar för hur vattenmiljöerna kan nyttjas för fiske, friluftsliv och turism utan att de förstörs. Det är också viktigt att peka på de målkonflikter som oundvikligen blir aktuella i arbetet med en handlingsplan för ett miljömål som är så sektorsöverskridande som Levande sjöar och vattendrag är. En sådan målkonflikt kan vara den som uppstår mellan friluftslivet i anslutning till en sjö och bevarandet av de natur- och kulturvärden som finns där. Också målkonflikter mellan olika bevarandebestånd kan kräva en prioritering, till exempel mellan naturvärden och kulturvärden.

Handlingsplan

Rådgivning vid upprättande av grön skogsbruksplan som berör vattenmiljö

En grön skogsbruksplan ger råd om hur skogen brukas bäst med hänsyn till ekonomi och natur. Skogsvårdsstyrelsen har för avsikt att utöka rådgivningen med vilka åtgärder som behövs vid sjöar och vattendrag i skogsmark. Skogsvårdsstyrelsen anser att behovet är störst vid mindre vattendrag.

Ansvarig: Skogsvårdsstyrelsen, kontaktperson Leif Eriksson

Samverkanspartner: Skogsägare

Klart: 2005

Uppföljning: Antal rådgivningstillfällen

Rådgivning vid slutavverkningsanmälan som berör vattenmiljö

När slutavverkningsanmälan sker till skogsvårdsstyrelsen har man för avsikt att utöka rådgivningen om vilka åtgärder som behöver vidtas för att skydda sjöar och vattendrag i skogsmark. Risk finns för att vattendrag som korsas av skogsmaskiner förorenas av humus. Även på den här punkten görs bedömningen att behovet är störst vid mindre vattendrag.

Ansvarig: Skogsvårdsstyrelsen, kontaktperson Leif Eriksson

Samverkanspartner: Skogsägare

Klart: 2005

Uppföljning: Antal rådgivningstillfällen

Rådgivning angående tvåtakts båtmotorer

Fyrtaktsmotorer är miljövänligare än tvåtaktsmotorer. Från tvåtaktsmotorer läcker en stor mängd olja/drivmedel ut i vattenmiljön vilket är skadligt för djurlivet i vattnet. Att få båtägare att övergå till fyrtaktsmotor när man byter motor nästa gång skulle minska utsläppen betydligt.

Ansvarig: Svenska Båtunionen

Klart: 2009

Tillsyn: Länsstyrelsen

Regional strandskyddspolicy

Strandskyddet är viktigt för att få behålla levande sjöar och vattendrag. Samtidigt finns i länet ett stort tryck på att få bygga på attraktiva tomter vid vatten. Många markägare upplever att strandskyddsbestämmelserna tolkas olika i olika kommuner. En regional policy har därför efterfrågats.

Ansvarig: Länsstyrelsen

Samverkanspartner: Kommunerna, markägarna

Klart: 2005

Uppföljning: Antagen policy

Utreda konsekvenserna av de vattendomar och förrättningar som finns i länet

Vattenstånd och vattennivåer är av central betydelse för levande sjöar och vattendrag. I länet finns ett stort antal vattendomar. Hur påverkar dessa möjligheterna att nå miljömålet levande sjöar och vattendrag? Undersöka hur Natura 2000-områden påverkar efterlevnaden av gamla vattendomar. Det råder oklarheter om vilken status en gammal vattendom har i ett Natura 2000-område. Vilket gäller först, vattendomen eller Natura 2000 bestämmelserna?

Ansvarig: Länsstyrelsen

Samverkanspartner: markägare

Klart: 2005

Uppföljning: Rapport

Tillsyn: Länsstyrelsen

Åtgärdsgrupp för vandringshinder längs vägar

Vägverket har inventerat vandringshinder och konfliktpunkter mellan vägar och vattendrag utmed hela vattendrag. Enskilda vägar såväl som skogsbilvägar har inventerats. I de fall det har varit möjligt har man även inventerat samtliga dämmen. Vägverket påpekar att det är bråttom att få till stånd en samverkansgrupp. Ett första möte hölls den 4 september 2002. Sedan har vägverket försökt få länsstyrelsen engagerad i frågan. Under 2004 kommer det pengar till fysiska miljöåtgärder men det förutsätter att ett förslag till åtgärder tagits fram, i annat fall går dessa pengar till andra län.

Ansvarig: Länsstyrelsen

Samverkanspartner: Vägverket

Klart: 2003

Uppföljning: Rapport

Kanotleder, minska förslitningsskador

I länet finns flera kanotleder och längs vissa har förslitningsskadorna med åren blivit stora. Markägare har börjat protestera och även djurlivet i och kring vattnet påverkas.

Ansvarig: Länsstyrelsen, skogsvårdsstyrelsen

Samverkanspartner: Markägare, vattenavlföretag

Klart: 2010

Information om vådan av att plantera ut fisk, kräftor mm utan tillstånd

För att plantera ut kräftor, fisk och andra arter krävs tillstånd från länsstyrelsen. Kunskapen om detta är tyvärr inte tillräcklig hos markägare (allmänhet). Om utplantering av "fel" art sker så kan det hindra utplantering av "rätt" art vid t ex biologisk återställning av kalkade vatten.

Ansvarig: Länsstyrelsen, kontaktperson Sten Nilsson

Samverkanspartner: kommuner

Klart: 2005

Inrättande av fler naturreservat med limnisk inriktning

I länet finns flera sjöar och vattendrag med intressant flora och fauna under vattnet. Detta är inte så väl känt. Fler av dessa arter kräver hänsyn för att finnas kvar. Skötselplanerna för de limniska reservaten bör utformas så att hänsyn tas till flora och fauna under vattnet.

Ansvarig: Länsstyrelsen, kontaktperson Staffan Karlsson

Samverkanspartner: markägare

Klart: 2010

Uppföljning: Antal inrättade reservat

Tillsyn: Länsstyrelsen

Ta fram åtgärdsprogram för särskilt värdefulla natur- och kulturmiljöer som behöver långsiktigt skydd eller restaurering

Åtgärdsprogrammen ska syfta till att skydda ett representativt urval särskilt värdefulla natur och kulturmiljöer.

Ansvarig: Länsstyrelsen

Samverkanspartner: Naturvårdsverket, Statens Jordbruksverk

Klart: 2005

Uppföljning: Åtgärdsprogram

Ta fram åtgärdsprogram för hotade arter och fiskstammar

Ansvarig: Länsstyrelsen, kontaktperson Sten Nilsson, Lars Juhlin

Samverkanspartner: Kommuner, Naturvårdsverket

Klart: 2005

Uppföljning: Åtgärdsprogram

Fullföljande av länsstyrelsen arbete med vattenskidåkning

För ett antal år sedan påbörjade länsstyrelsen ett arbete med att ta fram vatten lämpliga för vattenskidåkning. Utredningen slutfördes aldrig.

Ansvarig: Länsstyrelsen

Skyddszoner, dammar i jordbrukslandskapet

Skyddszoner i jordbrukslandskapet är viktigt för den biologiska mångfalden i vattnet. Skyddszonerna måste vara tillräckligt breda och be vuxna. Växtligheten bör inte bara utgöras av gräs och annan låg vegetation. Träd och buskar behövs också, dels för att få skuggeffekter på vattnet, dels för att rötterna kan vara viktiga biotoper för olika arter i vattnet.

Ansvarig: Markägare, Länsstyrelsen, LRF. Kontaktperson Ist :KULM-samordnare

Samverkanspartner: LRF

Klart: slutet på denna miljöstödsperiod

Uppföljning: anlagda skyddszoner

Bevarande av stenskoningar i grävda skogsdiken

Under tidigare århundraden har en stor mängd diken grävts i skogarna i länet. Dikena skoddes med sten. Dessa diken är av kulturhistoriskt värde och bör bevaras.

Ansvarig: Markägare, Länsstyrelsen, kontaktperson länsantikvarie

Samverkanspartner: LRF

Klart: 2010

Uppföljning: Antal bevarad km

Biotopkartering enligt standardiserade metoder

För biotopkartering i vatten finns standardiserade metoder. Flera av avrinningsområdena i Sörmland är relativt okända. En biotopkartering skulle öka kunskapen om var de fina biotoperna finns och var åtgärder behövs.

Ansvarig: Länsstyrelsen, kommuner

Samverkanspartner: Markägare

Klart: 2005

Uppföljning: Antal utförda karteringar

Upprättande av vattenförsörjningsplaner med skyddsområden och skyddsbestämmelser för alla allmänna samt större enskilda ytvattentäkter

Skyddsområden och skyddsbestämmelser saknas för vissa vattentäkter.

Ansvarig: Länsstyrelsen, kommuner

Samverkanspartner: LRF, täktansvarig länsstyrelsen

Klart: 2009

Limnologiska undersökningar av ”okända” sjöar och vattendrag

Fortfarande är mycket okänt om vad som finns under vattenytan. För att veta vilka sjöar och vattendrag som är värdefulla behöver ytterligare undersökningar genomföras.

Ansvarig: Länsstyrelsen, kommuner

Samverkanspartner: Markägare

Klart: 2005

Uppföljning: Antal utförda undersökningar

Delta i miljöövervakning

Uppdraget om att utföra miljöövervakningen ligger hos länsstyrelserna. Kommunerna har dock ett ansvar att övervaka sin kommun. Vattenvårdsförbunden har ett ansvar att övervaka sjöar och vattendrag. Många kommuner och vattenvårdsförbund genomför provtagningar mm som är en form av miljöövervakning. Den kommunala övervakningen ska genomföras i samförstånd med länsstyrelsen så att mesta möjliga fakta kan fås för de pengar som läggs ner.

Inventeringar av sjöar och vattendrag inför exploatering av särskilt känsliga vattenmiljöer

Vid t ex vägbyggen ska länsstyrelsen, om behov finns, kräva att verksamheten föregås av limnologiska inventeringar, liksom av arkeologiska undersökningar. Tag hjälp av tex "Inventering och analys av fornlämningar vid några inre vatten i Södermanlands län, september 2000" av Per Deckel och Elisabeth Lagvik samt Sonja Wigrens och Bore Erikssons fornlämningsanalys över Hyndevadsån. Man bör vara observant på spår efter hamnanläggningar, pিরer, fasta fiskeredskap och framförallt spår efter påspärrar vid strategiska platser som smala sund och i närheten av fornborgar och borganläggningar. Även spåren efter broanläggningar och befintliga broar och stenkistor är mycket intressant för kulturmiljövården.

Miljöanpassad rensning av vattendrag

För att rensning ska få så lite negativ miljöpåverkan som möjligt bör den ske på rätt tidpunkt med rätt metoder.

Ansvarig: Länsstyrelsen, kontaktperson Björn Holm

Samverkanspartner: LRF

Klart: 2005

Uppföljning: Antal info-tillfällen

Ta fram en gemensam strategi för mälarlänen för hur mälarkustens kulturarv ska bevaras.

Ansvarig: Länsstyrelsen, kontaktperson länsantikvarie

Samverkanspartner: övriga länsstyrelser runt Mälaren

Klart: 2005

Se över tillgången på naturhamnar vid mälarkusten

Vilka naturhamnar finns idag och hur nyttjas de? Finns det fler naturhamnar som inte nyttjas så mycket idag och som skulle kunna komplettera de existerande och även avlasta dessa? Syftet är att underlätta för och bättre kanalisera det rörliga friluftslivet.

Ansvarig: Länsstyrelsen, Svenska Båtunionen

Klart: 2005

Se över tillgången på landfästen

Vilka landfästen finns idag och hur fungerar de? Översynen bör inkludera parkeringsmöjligheter, hamnarnas kvalité och sjösättningsmöjligheter. Syftet är att underlätta för och bättre kanalisera det rörliga friluftslivet.

Ansvarig: Länsstyrelsen, Svenska Båtunionen

Klart: 2005

Bildande av kulturresevat längs sjöar och vattendrag

Ansvarig: Länsstyrelsen, kontaktperson länsantikvarie

Samverkanspartner: markägare

Klart: 2010

Följa nationella åtgärdsprogram för mal, flodkräfta, nissöga, flodpärlmussla

Nationella åtgärdsprogram finns för ett antal vattenlevande arter. Det är viktigt att dessa följs i praktiken.

Ansvarig: Länsstyrelsen, kontaktperson Sten Nilsson/Lars Juhlin

Samverkanspartner: Markägare

Klart: 2005

Uppföljning: Antal åtgärder vidtagna i respektive åtgärdsprogram.

Information om tillståndsplikt mm till muddrings- och rensningsföretag

Vid muddringar och rensningar i vatten riskerar viktiga områden att förstöras. Det är viktigt att utförarna känner till vilka regler som gäller.

Ansvarig: Länsstyrelsen, kontaktperson länsantikvarie

Klart: 2005

Lokalt omhändertagande av dagvatten vid nybyggen i större tätorter

Mycket föroreningar följer orenat med dagvattnet ut i sjöar och vattendrag. Det är viktigt att detta i så stor utsträckning som möjligt tas omhand lokalt.

Ansvarig: Kommuner, fastighetsägare

Klart: 2009

Uppföljning: Antal nybyggda områden med LOD

Verka för att förändra de nationella reglerna för skyddszoner

De nuvarande reglerna för skyddszoner inom jordbrukets miljöstöd tillåter inte plantering av träd och buskar på jordbruksmark. Om träd och buskar fick planteras längs vattendrag i jordbrukslandskapet skulle det minska utlakningen av växtnäringssämnen samtidigt som det skulle bidra till lokalt bättre miljö för flera vattenlevande organismer.

Ansvarig: Länsstyrelsen, kontaktperson KULM-samordnare

Samverkanspartner: LRF

Klart: Vid nästa miljöstödsperiods början

Uppföljning: Ändrade regler

Hav i balans samt levande kust och skärgård

För miljö kvalitetsmålet Hav i balans samt levande kust och skärgård har riksdagen slagit fast att den biologiska mångfalden i Östersjön och Västerhavet skall bevaras samt att havens produktionsförmåga skall vara långsiktigt hållbar. Kust och skärgård skall ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturmiljövärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård skall bedrivas så att en hållbar utveckling främjas.

Skärgårdsområdet är såväl en nationell som internationell unik miljö. År 1997 gav regeringen sju av landets kustlän i uppdrag att ta fram Miljö- och hushållningsprogram. Programmet för Södermanlands del är framtaget i samverkan med Stockholms – och Uppsala län. Miljö- och hushållningsprogrammet är ett för de tre länen gemensamt underlagsdokument med förslag på åtgärder som förväntas utföras oavsett handlingsprogrammet för miljömålet Hav i balans samt levande kust och skärgård. I handlingsprogrammet belyses dock vissa delar som t ex gemensamma strategier och kunskapsuppbyggnader.

För att nå miljömålet Hav i balans samt levande kust och skärgård, och även möta upp mot de krav som ramdirektivet för vatten ställer, är det av stor vikt att tillgänglig kunskap om Sörmland sammanställs och utvärderas. Efter detta är det viktigt att de kunskapsluckor som finns täpps igen och att arbetet med handlingsplaner blir en levande process.

Sörmlandskusten har i dag en låg exploateringsgrad och det är viktigt att ha en planeringsberedskap för den expansion som kommer eller kan komma inom vissa sektorer.

Nedan listas olika åtgärder som föreslås för att kunna nå det regionala och nationella målet Hav i balans samt levande kust och skärgård, handlingsplanen är även tänkt att kunna ligga till grund för arbetet med ramdirektivet för vatten.

För att nå målet Hav i balans samt levande kust och skärgård måste även målen Ett rikt odlingslandskap, Ingen övergödning och Giftfri miljö nås. Åtgärder för att nå målen Ett rikt odlingslandskap, Ingen övergödning och Giftfri miljö behandlas i separata handlingsplaner.

Regeringen tillsatte en kommission, Havsmiljökommissionen, för att stärka arbetet med att nå miljö kvalitetsmålet Hav i balans samt levande kust och skärgård. Kommissionen har kommit med sitt slutbetänkande och de åtgärder som där listas bör länsstyrelsen ha i åtanke vid sitt framtida arbete med handlingsplanen för Hav i balans samt levande kust och skärgård.

Handlingsplan

Åtgärder listade 2003 för att nå målet Hav i balans samt levande kust och skärgård

Ta fram en beskrivning över typområden i regionen och hur de fördelar sig geografiskt.

Framtagandet ska ske enligt de riktlinjer som är under framtagande på Naturvårdsverket. För varje område bör nuvarande nyttjande identifieras och värderas med avseende på intensitet. Områden med höga natur- och kulturmiljövärden inkluderas i samma plan.

Ansvarig: Länsstyrelsen, kontaktperson länsexpert natur/miljö samt planering/boende

Samverkanspartner: Kommuner, Naturvårdsverk, SMF

Klart: 2005

Kostnad: projektmedel, arbetstid

Ta fram en länsövergripande strategi för hur kustens och skärgårdens kulturarvs kan bevaras och brukas.

Länsstyrelsen tar senast 2003 initiativ till att i projektform starta arbetet med en länsövergripande strategi i Svealandskusten för hur kustens och skärgårdens kulturarv med bland annat fiskenäringen och det småskaliga jordbruket som väsentliga inslag kan bevaras och utvecklas. Strategin ska utformas i nära samverkan med brukarna och markägarna och innehålla så väl information, kuskapsspridning, översiktsplaner etc., som nyttjande och utveckling av EU:s strukturfonder och landsbygdsprogrammets stödformer.

Ansvarig: Länsstyrelsen, kontaktperson länsexpert kulturmiljö

Samverkanspartner: Länsstyrelsen i AB och C län

Klart: 2005

Kostnad: projektmedel, arbetstid

Länsgemensamt (D, AB och C län) förhållningssätt för natur- och kulturvärden i riksintresseområdet enligt Miljöbalken 4 kap.

På grundval av en gemensam beskrivning av de för kust- och skärgårdsområdet samlade natur- och kulturvärdena (Miljöbalken 4 kap) utvecklar de tre länsstyrelserna i Uppsala, Stockholms och Södermanlands län ett gemensamt förhållningssätt till hur dessa värden ska beaktas i samband med beslut och ställningstaganden som rör kust och skärgård. Ett gemensamt förhållningssätt till de värden riksintresset värnar är en viktig del i strategin för att bevara och utveckla kustens och skärgårdens natur- och kulturarv.

Ansvarig: Länsstyrelsen, kontaktperson länsexpert planering

Samverkanspartner: Länsstyrelsen i AB och C län

Klart: 2006

Kostnad: projektmedel 6 mån, D-lst ca 100 000 kr

Gemensam policy för hastighets- och bullerbegränsande åtgärder.

- Kommunerna och länsstyrelsen tar i samverkan med båtlivets organisationer fram en policy för förhållningsregler genom myndighetsbeslut i kombination med frivilliga överenskommelser bör gälla i de områden som ska avgränsas som bullerfria zoner.
- Efter framställning från berörda kommuner fattar Länsstyrelsen beslut om hastighetsbestämmelser för vissa angivna områden.

Ansvarig: Länsstyrelsen, kommunerna, kontaktperson länsexpert planering/boende

Samverkanspartner: Naturvårdsverket, Länsstyrelsen i AB och C län

Klart: 2005

Kostnad: Arbetstid

Länsgemensam kravnivå vid upphandling av entreprenörer till småbåtshamnar

Kommunerna ska vid upphandling verka för att entreprenörer till småbåtshamnar är/kommer att miljöcertifiera sig. Detta kommer med stor sannolikhet att på sikt bl. a. innebära en bättre avfallshantering, olika alternativ till bränsle och en medveten personal med miljötankande.

Ansvarig: Länsstyrelsen

Samverkanspartner: Entreprenörer, verksamhetsutövare

Klart: 2007

Stimulera tillkomsten av servicestationer och transportsystem

För att folk ska kunna bo och röra sig ute längs kusten och i skärgården krävs fungerande transportsystem och tillgång till service.

Stimulera till nyetablering och underlätta för livsmedelsbutiker som även säljer bensin att fortleva längs länets kust. Skapa också förutsättningar för att någon form av transportsystem kan byggas upp för Södermanlands läns skärgård.

Ansvarig: Landstinget, kommunerna

Samverkanspartner: Länsstyrelsen, Länstrafiken

Utvecklingsprojektet "Kustleden" fortsätter

Ett projekt som vill ta tillvara skärgårds- och kustområdets potentialer för utveckling av besöksnäringen och därmed skapa arbetstillfällen och inkomster för befolkningen och samtidigt slå vakt om områdets stora natur- och kulturkvaliteter. Det ska peka på brister i den befintliga infrastrukturen för turism och föreslå förbättringar av den. Det ska också ge nya samarbetsmöjligheter för alla aktörer i området som verkar med liknande syften. Det tänkta geografiska området är till att börja med är kust och skärgård i Södertälje, Trosa, Nyköping och Oxelösund.

Ansvarig: Kustlaget, kontaktperson Göran Ekström

Samverkanspartner: Länsstyrelsen, kommuner, landsting

Se över tillgången på naturhamnar i kusten och skärgården

Översyn av vilka naturhamnar som finns i dag och i vilken grad de nyttjas. Översynen och presentation av resultatet görs i nära samarbete med berörda markägare. Finns det fler vikar och stränder som är lämpliga för friluftslivet, men som inte utnyttjas så mycket i dag och som med små medel skulle kunna komplettera de existerande och även avlasta dessa?

Ansvarig: Kommunerna

Samverkanspartner: Länsstyrelsen

Klart: 2004

Se över tillgången på landfästen i kusten och skärgården

Översyn av vilka landfästen som finns i dag och hur de fungerar. En sådan översyn bör bland annat inkludera parkeringsmöjligheter, hamnanläggningens kvalitet och sjösättningsmöjligheter.

Ansvarig: Kommunerna

Samverkanspartner: Länsstyrelsen

Klart: 2004

Kunskapsuppbyggnad om marina värden längs kust och i skärgård

- Kunskapssammanställning av befintligt material.
- Identifiering och lokalisering av olika marina biotoper enligt rapport 5257, Naturvårdsverket.
- Identifiering av områden som är viktiga för fiskreproduktion.
- Gemensam information. För att nå målet krävs att alla inblandade parter har tillgång till samma data och på ett lätt sätt. Ett förslag är att alla ska kunna härbärgera data i samma databas och nå denna via Internet.
Ovan listade inventeringar är ett förslag på vilka som bör vara med och ej ett heltäckande underlag.

Ansvarig: Länsstyrelsen, kontakt miljöövervakning, kommunerna, kontakt ekolog

Samverkanspartner: Stockholms Marina Forskning, Naturvårdsverket

Klart: 2004- 2010

Kostnad: Ca 1 miljon kr totalt

Identifiera reproduktions- och rekryteringsområden för fisk i kustvattnen

- Med underlag från och i samarbete med fiskevattenägare och fiskerättsinnehavare, sportfiskeorganisationer samt kustkommuner och Fiskeriverket sammanställer Länsstyrelsen reproduktions- och rekryteringsområden för (hotade) fiskarter. Utifrån resultatet bedöms i vilka områden fiske bör begränsas eller helt avlyses. Behörig myndighet fattar de beslut som behövs för att freda rekrytering och uppväxt av såväl nyttjande som sådana som behöver skydd av naturvårdsskäl.
- 1994 utförde Länsstyrelsen en undersökning där olika fiskevårdande åtgärder föreslogs. Här föreslås att man ser över vilka av dessa åtgärder man ska försöka utföra.

Ansvarig: Länsstyrelsen, kontaktperson länsexpert fiske

Samverkanspartner: Kommunerna

Klart: 2004

Kostnad: ca 250 000 kr

Översyn och analys av rådande kulturmiljöinventeringar i kust och skärgården både på land och i havet.

Länsstyrelsen, i samarbete med länsmuseet och kommunerna, ansvarar för det material som finns i dag (2003) analyseras och utvärderas. I arbetet inkluderas de marinarkeologiska inventeringar som gjorts av Södertörns högskola. Med utgångspunkt i en bristanalys görs en plan för hur ett långsiktigt inventeringsarbete för kust, skärgård och marinarkeologiskt intressanta områden ska organiseras och finansieras.

Ansvarig: Länsstyrelsen, kontaktperson länsexpert kulturmiljö

Samverkanspartner: Sörmlands museum, Marinarkeologerna på Askö

Klart: 2006

Kostnad: projektmedel, arbetstid

Översyn av den miljöatlas som togs fram på 70-talet med avseende på oljeolyckor längs Södermanlands kust .

På 1970-talet togs det fram en miljöatlas över Sörmlandskusten där man preciserade värden och känsliga områden för oljeolyckor. En uppdaterad miljöatlas bör tas fram och detta i samarbete med IVL och Länsstyrelsens beredskapsfunktion.

Ansvarig: Länsstyrelsen, kontakt räddnings- och beredskapsfunktionen

Samverkanspartner: Räddningstjänst, IVL

Klart: 2005

Kostnad: projektmedel, arbetstid

Bildande av Askö marina reservat

Länsstyrelsen satsar på att under 2003 och 2004 bilda detta reservat som ska innefatta den marina miljön.

Ansvarig: Länsstyrelsen, kontaktperson länsexpert natur/miljö

Samverkanspartner: Naturvårdsverket, SMF

Klart: 2004

Kostnad: inom budget

Bildande av biotopskyddsområden i marin miljö

Naturvårdsverket håller på att arbeta fram ett förslag på hur man ska kunna fastställa biotopskyddsområden i akvatiska miljöer på samma sätt som man i dag kan fastställa biotopskyddsområden i terrester miljö. Biotopskyddsområdena är tänkta att vara mindre områden och de ska kunna inrättas både av kommuner och länsstyrelser. Naturvårdsverkets rapport 5262.

Ansvarig: Kommunerna, kontakt ekolog, Länsstyrelsen, kontaktperson länsexpert natur/miljö

Samverkanspartner: Naturvårdsverket, SMF

Klart: 2010

Kostnad: inom budget

Bildande av kulturresevat längs kust och i skärgården.

Länsstyrelsen avser att bilda kulturresevat i Sörmlands kust och skärgården, bland annat Horsvik.

Ansvarig: Länsstyrelsen, kontakt länsexpert kulturmiljö, kommunerna

Samverkanspartner: Riksantikvarieämbetet, Södermanlands museum

Klart: 2009

Kostnad: inom budget

Bildande av byggnadsminnen i kust och skärgård

Länsstyrelsen ska särskilt beakta kustens och skärgårdens byggnadskategorier i sitt pågående arbete med handläggning av väckta frågor om byggnadsminnesförklaringar.

Ansvarig: Länsstyrelsen, kontaktperson Bo G Svensson

Samverkanspartner: Riksantikvarieämbetet, Södermanlands museum

Klart: 2010

Kostnad: inom budget

Bevarandeplaner tas fram för de Natura 2000-områden som finns längs kusten och i skärgården.

Syftet är att se till att ”gynnsam bevarandestatus” upprätthålls för hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter samt biotoper med bevarandevärden.

Ansvarig: Länsstyrelsen, kontaktperson länsexpert natur/miljö

Samverkanspartner: Naturvårdsverket, SMF

Klart: 2005

Kostnad: inom budget

I love Östersjön, informationskampanj för allmänheten

Utställning som upplyser allmänheten om vad den kan göra för att erhålla en skärgårdsmiljö i balans med naturen. Utställningen har visats på Stendörrens naturrum under sommaren 2003 och i samband med detta har genomförts olika evenemang. Utställningen kommer sedan att visas i de tre kustkommunerna.

Ansvarig: Länsstyrelsen, kommunerna kontaktperson Göran Ekström

Samverkanspartner: Kommuner, Sv. Båtunionen, SMF, Ideella organisationer

Klart: 2003

Kostnad: ca 150 000 kr

Natur- och kulturguider utbildas och en guidepool upprättas.

Utbildning av natur- och kulturguider i skärgården. Finansieras av ett interregionalt EU-projekt där Länsstyrelsen i Södermanland ingår. Projektet drivs av konsultfirman Heleko. Guiderna erhåller en månadslång utbildning. En guidepool med ett trettiotal guider upprättats och guidningar för allmänheten har genomförts. Projektet har löpt under 2002 och 2003 och förhoppningen är att den kan fortsätta även i framtiden.

Ansvarig: Länsstyrelsen, kontaktperson länsexpert natur/miljö

Samverkanspartner: Lokala föreningar och privatpersoner

Åtgärderna nedan återkommer i Handlingsplanen för Ingen övergödning.

Kommungemensam strategi för VA-hantering i kust och skärgård

Målsättningen med strategin är bland annat att:

- Den ska redovisa en samsyn mellan Sörmlands kustkommuner angående vilka funktionskrav på VA-anläggningar som bör ställas i olika situationer bland annat avseende smittskydd, recipientskydd, kretslopp, teknik och ekonomi.
- Den ska redogöra för hur olika avloppsfunktioner kan nyttjas i de areella näringarna eller på andra sätt kan nyttjas, behandlas eller omhändertas
- Den ska redovisa exempel på hur tillfredsställande VA-lösningar ser ut/och eller vara sådana kan studeras.

Ansvarig: Kommuner

Samverkanspartner: Länsstyrelsen

Klart: 2005

Anläggning av skyddszoner mot jordbruksmark, hygge och artificiell mark för att reducera närsaltsläckage, samt för att bibehålla en naturlig närmiljö och skuggning av vattenmassan.

- En åtgärd för att minska näringsläckaget och på samma gång erhålla skuggning av områden för vattenlevande organismer.

Ansvarig: Länsstyrelsen, fastighetsägare, brukare

Samverkanspartner: LRF, Skogsvårdsstyrelsen

Denna åtgärd återkommer under Giftfri miljö

Informationsprojekt om båtottenfärg och båtbränslen/tvåtaktsmotorer

- Ett projekt som leds av Båtunionen för att upplysa båtägare om vådan med att använda förbjuden båtottenfärg för att bli kvitt havstulpanerna på skrovet.
- Informationskampanj för att öka båtägarnas kunskap och på så vis öka användandet av alkylatbensin i tvåtaktsmotorer.

Ansvarig: Svenska Båtunionen, kontaktperson Lennart Hedman

Samverkanspartner: Kommuner, detaljhandel

Klart: återkommande

Målkonflikter

- Bevarandevärden i vattenmiljöer kontra yrkes- och fritidsfisket
- Bevarandevärden kontra turismen
- Strandskyddet kontra eventuell bostadsutvidgning
- Bostadsutvidgningen kontra näringsutsläpp från enskilda avlopp (om inte en bättre plan läggs för att hantera detta).
- Bostadsutvidgning kontra vattenförsörjningen i områdena.
- Ökad turism och boende i kust och skärgård kontra att detta sliter mer på naturmiljön och de känsliga områdena.
- Energiförsörjning kontra känsliga naturmiljöer och landskapsbilden .
- Transporter och ökad tillgänglighet kontra utsläpp och slitage.
- Grunda vikars vattenmiljö kontra naturbete på strandängar. Lite petigt!
- Den marina miljön kontra hamnutvidgning i Oxelösund och dess miljönytta inom CO₂-området och arbetstillfällena.

Ingen övergödning

I Södermanlands län är övergödningen av främst inlandsvattnen och kustvattnet ett mycket stort miljöproblem. En onaturligt hög tillförsel av näringsämnen som fosfor och kväve till mark och vatten resulterar i övergödning eller eutrofiering som det också kallas.

Näringsämnen kommer till vattnet huvudsakligen från jordbruket samt enskilda och kommunala avlopp. En annan faktor som kan förvärra övergödningssituationen ytterligare är fysiska åtgärder som dikning, sjösänkning och reglering av sjöar. Marken och markens växt- och djurliv påverkas främst genom luftnedfall av kväve. Det kvävet har sitt ursprung i förbränningsprocesser av olika slag. Det kan t.ex. vara förbränning av olja för uppvärmning av bostadshus, förbränning av kol, olja och gas i processindustrin eller från biltrafik.

Projektgruppen som ansvarar för föreliggande handlingsplan är eniga om att det kommer att kräva omfattande och kraftfulla insatser på många områden för att kunna lösa problemet med övergödning. Den kanske viktigaste åtgärden är att informera och utbilda både allmänhet och verksamhetsutövare för att få en förståelse för och motiv till olika åtgärder. Ytterligare en viktig faktor är verksamhetsutövarnas, i detta hänseende lantbrukarnas och glesbygdsboendes, ekonomiska situation som inte kan negligeras. EU:s olika miljöstöd kan användas för att genomföra många olika åtgärder. Regionalt samarbete och regionalt samordnade åtgärder bedömer vi har större möjlighet att få acceptans än lokala varför ett nära samarbete över traditionella gränser bör prioriteras, både internt och externt. Ett sådant arbetssätt ligger också i linje med kraven i EU:s ramdirektiv för vatten.

Nedan redovisas arbetsgruppens olika förslag till åtgärder för att kunna nå de regionala och nationella miljömålen. Vår målsättning med handlingsplanen är även att den skall kunna utgöra en grund för det kommande arbetet med ramdirektivet för vatten. Det är viktigt att poängtera att detta är ett levande dokument. I takt med att kunskapen om övergödning ökar och åtgärder genomförs och utvärderas bör dokumentet uppdateras för att hela tiden kontrollera att de åtgärder som genomförs är kostnadseffektiva.

För att kunna uppnå miljömålen, både de nationella och de regionala, krävs mycket långtgående insatser på alla nivåer men det kräver även att målen nås inom andra målområden som t ex *Ett rikt odlingslandskap* och *Hav i balans samt levande kust och skärgård*.

I det fortsatta arbetet med de olika miljömålen är det givet att det kan uppstå målkonflikter. Dessa konflikter måste tydliggöras i ett tidigt skede i arbetet med respektive åtgärd och en avvägning bör ske till förmån för åtgärder med lägsta kostnad och största miljönytta.

I arbetsgruppen har deltagit företrädare från kommuner, skogsvårdsstyrelsen, LRF, Jordägareförbundet, föreningar, enskilda samt länsstyrelsen.

Handlingsplan

Nedanstående förslag till åtgärder berör delmål 1-5 i Ingen övergödning

Bilda en bred samverkansgrupp med företrädare för länsstyrelsen, kommuner, LRF, SVO, Jord- ägareförbundet mfl intressenter för att arbeta mot övergödningen

Arbetsgruppen bakom föreliggande dokument var eniga om vikten av att under motsvarande former gemensamt fortsätta arbetet mot övergödningen av mark och vatten.

Detta arbete ligger helt i linje med de krav som anges i EG's ramdirektiv för vatten.

Ansvarig: Länsstyrelsen

Kontaktfunktion: Funktionsansvariga

Samverkanspartner: Samtliga intresseorganisationer

Klart: 2004

Uppföljning: Bildad samverkansgrupp

Arbeta med hjälp av marknadsföring och miljöbalken för att verksamhetsutövare av miljöfarlig verksamhet bidrar till länets samordnade recipientkontroll, SRK/Miljöövervakning, genom medlemskap i lämpligt förbund.

Det är rimligt att den som bedriver miljöfarlig verksamhet även bidrar till att övervaka konsekvenserna på miljön som den egna verksamheten orsakar. Den mest effektiva insatsen är att söka medlemskap i något av de vattenvårdsförbund som finns eller i luftvårdsförbundet.

Ansvariga: Länsstyrelsen och kommuner (tillsynsmyndigheterna)

Kontaktfunktion: Funktionsansvariga

Samverkanspartner: Berörda sektorer

Klart: Fortlöpande

Uppföljning: Antal medlemmar i förbunden

Ta fram kommunala strategier för dagvattenhantering (LOD, lokalt omhändertagande av dagvatten)

Ansvariga: Kommunerna

Kontaktfunktion: VA-ansvarig, miljöchef

Samverkanspartner: Internt kommunalt

Klart: 2005

Uppföljning: Inskrivet i lokala ABVA

Se över regelverket för projektstöd till dammar, våtmarker mm i jord- och skogsbruksmark

Genom att underlätta för anläggning av dammar och våtmarker kan vattnets uppehållstid i markerna öka. Det hindrar sediment, kväve och fosfor att föras vidare till sjöar och vattendrag.

Ansvarig: Länsstyrelsen

Kontaktfunktion: Funktionsansvarig

Samverkanspartner: -

Klart: 2004

Uppföljning: Översyn klar och redovisad

Öka anläggningen av våtmarker i skogsbruket och anlägg skydds zoner mot sjöar och vattendrag i skogsmark

Det är viktigt att försöka öka markernas vattenhållande förmåga. Härigenom minskar snabba flödes- och vattenståndsförändringar. Kväve- och fosforutflödet minskar liksom erosion och slamtransport.

Ansvarig: Skogsvårdsstyrelsen

Kontaktfunktion: Funktionsansvarig

Samverkanspartner: -

Klart: Fortlöpande

Uppföljning: Antal och ha våtmark samt antal och längd (bredd) skydds zon

Skapa organisatoriska förutsättningar för att effektivisera arbetet mot övergödningen

Tillgängliga resurser måste läggas där de gör störst nytta. För att nå preciserade mål måste arbetet prioriteras och organiseras tvärssektoriellt med ett tydligt fokus och med långsiktiga resurser. Miljöfrågor måste in tidigt i alla processer för att inte upplevas som en broms.

Ansvariga: Länsstyrelse, kommuner

Kontaktfunktion: Miljöchef

Samverkanspartner: -

Klart: 2004

Uppföljning: Arbetet genomfört, Ja/Nej.

Biomanipulering av Kyrksjön i Björnlunda. Ett pilotprojekt för att minska sjöns fosforinnehåll genom att reducera sjöns bestånd av vitfisk.

En metod som tidigare genomförts i Sydsverige. Metoden kräver långsiktighet och ett intensivt arbete med att även minska tillförseln av fosfor till sjön.

Ansvariga: Gnesta kommun, Kyrksjöprojektet

Kontaktfunktion: Miljöchef, Kyrksjöprojektet

Samverkanspartner: Länsstyrelsen

Klart: 2006

Uppföljning: Sjön badbar, siktdjup 1,5 m.

Ta fram och utrusta några demonstrationsgårdar i länet som vidtagit bra åtgärder för att minska växtnärläckaget. Använd gårdarna för information och utbildning.

Information och utbildning är mycket viktigt och en central åtgärd för ett gott resultat. Det är viktigt att kunna visa att även små åtgärder är viktiga inte behöver vara kostsamma.

Ansvarig: Länsstyrelsen (KULM)

Kontaktfunktion: Funktionsansvarig

Samverkanspartner: Länsstyrelsen

Klart: Fortlöpande

Uppföljning: Antal demonstrationsgårdar samt antal besökare.

Intensifiera rådgivningen *Grön skogsbruksplan*

Ansvarig: Skogsvårdsstyrelsen

Kontaktfunktion: Funktionsansvarig

Samverkanspartner: -

Klart: Fortlöpande

Uppföljning: Uppföljningsmått preciseras av Skogsvårdsstyrelsen

Generell information till alla hushåll att minska sin påverkan på miljön.

Hushållen utgör i dag en allt större föroreningskälla på den yttre miljön. Det är viktigt med lättillgänglig och vederhäftig information om hur hushållens miljöpåverkan kan minskas.

Ansvariga: Kommunerna

Kontaktfunktion: Funktionsansvarig

Samverkanspartner: -

Klart: 2004

Uppföljning: Utförd informationsinsats.

Öka tillsynen av skogsbruksföretag

Skogsbrukets miljöpåverkan uppkommer främst vid slutavverkning. Central åtgärd är att bromsa upp det avrinnande vattnet och på så sätt hindra näringsämnen att lämna skogsekosystemet.

Ansvariga: Skogsvårdsstyrelsen, Länsstyrelsen

Kontaktfunktion: Funktionsansvarig

Samverkanspartner: -

Klart: Fortlöpande

Uppföljning: Antal tillsynsärenden.

Planera strategiskt för omhändertagande av avlopp inom tätbebyggelse, avlopps- och saneringsplaner.

Ansvariga: Kommunerna

Kontaktfunktion: Miljöchef, kommun.

Samverkanspartner: -

Klart: 2005

Uppföljning: Framtagen plan.

Utred behovet av och åtgärda eventuella brister i omhändertagandet av fritidsbåtars latrin.

Ansvariga: Kommunerna

Kontaktfunktion: Miljöchef, kommun.

Samverkanspartner: -

Klart: 2005

Uppföljning: Framtagen utredning.

Nedanstående förslag till åtgärder berör delmål 4.

Växtnäringsrådgivning till alla lantbruksföretag över 25 djurenheter vart annat år.

En välbalanserad jord läcker generellt mindre närsalter än en jord med överskott av t ex fosfor.

Ansvariga: Kommunerna, Länsstyrelsen, LRF

Kontaktfunktion: Funktionsansvariga.

Samverkanspartner: -

Klart: 2010

Uppföljning: Areal med växtnäringsbalans i % av total areal.

Öka anläggning av skyddszoner mot sjöar, vattendrag och diken.

Genom att inte bruka den mark som gränsar till vatten kan en del av ytavrinningen och därmed läckage av fosfor, ler- och humuspartiklar begränsas.

Ansvariga: Länsstyrelsen och LRF

Kontaktfunktion: Funktionsansvariga.

Samverkanspartner: Lantbrukets organisationer

Klart: Fortlöpande

Uppföljning: Antal meter kantzon.

Öka anläggningen av fångdammar för dräneringsvatten genom att utbilda täckdikningsentreprenörer och lantbrukare.

Ansvariga: Länsstyrelsen, Statens Jordbruksverk och LRF

Kontaktfunktion: Funktionsansvariga.

Samverkanspartner: Lantbrukets organisationer

Klart: Fortlöpande

Uppföljning: Antal och areal fångdammar samt antal utbildningstillfällen.

Fortsatt information och utbildning i olika sätt att minska växtnärläckaget, t ex ny teknik, stallgödselhantering, dammar och våtmarker mm.

Ansvarig: Länsstyrelsen.

Kontaktfunktion: Funktionsansvarig.

Samverkanspartner: Lantbrukets organisationer och kommuner.

Klart: Fortlöpande

Uppföljning: Antal informationsinsatser och antal utbildningstillfällen.

Ökad satsning på rådgivning och information om vikten av att utnyttja ny teknik

Ansvariga: Länsstyrelsen och LRF.

Kontaktfunktion: Funktionsansvariga.

Samverkanspartner: -

Klart: Fortlöpande

Uppföljning: Antal rådgivnings- och informationsinsatser.

Ökad anläggning av våtmarker samt ökad flexibilitet i tolkningen av regelverket för var stödberättigad våtmark kan anläggas.

Ansvarig: Länsstyrelsen.

Kontaktfunktion: Funktionsansvarig.

Samverkanspartner: Lantbrukets organisationer

Klart: Fortlöpande

Uppföljning: Antal och areal våtmark. Insatser för ökad flexibilitet.

Skapa större flexibilitet i tolkningen av EU's regelverk för stödet till skydds-zoner.

- Tillåta varierande bredder på den stödberättigade skydds-zonen och/eller tillåta att skydds-zonen ingår i mark med arealersättning
- Tillåta utsläntning av dikeskanten utan att den stödberättigade arealen ändras
- Godkänna skydds-zoner även vid diken som inte är vattenförande hela året, samt andra områden som av olika skäl bör ha en skydds-zon för att minska utläckaget.

Ansvarig: Länsstyrelsen.

Kontaktfunktion: Funktionsansvariga.

Samverkanspartner: Lantbrukets organisationer

Klart: Fortlöpande

Uppföljning: Genomförda insatser för ökad flexibilitet.

Öka ansträngningarna för att försöka få del av EU's olika miljöstöd, t ex stöd till fånggröda och vårplöjning.

Ansvariga: Länsstyrelsen, LRF.

Kontaktfunktion: Funktionsansvariga.

Samverkanspartner: Lantbrukets organisationer

Klart: Fortlöpande

Uppföljning: Antal och volym utbetalda miljöstöd.

Skapa möjligheter till att intensifiera den statligt finansierade växtnäringsrådgivningen till lantbrukare, t ex genom att påskynda införandet av kampanjen *Greppa näringen* i länet

Ansvariga: Länsstyrelsen, LRF.

Kontaktfunktion: Funktionsansvariga.

Samverkanspartner: Lantbrukets organisationer samt kommunerna.

Klart: 2006

Uppföljning: Areal med rådgivning av totalareal.

Öka tillsynen av jordbruksföretag. Se över och skärp vid behov tillståndsvillkoren för företagen

Ansvariga: Länsstyrelsen, kommuner.

Kontaktfunktion: Funktionsansvariga.

Samverkanspartner: -

Klart: Fortlöpande

Uppföljning: Antal tillsynsbesök och antal översyner.

Nedanstående förslag till åtgärder berör delmål 5.

Ta fram kommungemensam strategi för hantering av avloppsfrågor gällande enskilda avlopp och avloppslösningar

Ansvariga: Kommuner.

Kontaktfunktion: Miljöchef.

Samverkanspartner: -

Klart: 2005

Uppföljning: Framtagen strategi.

Information till ägare av enskilda avloppsanläggningar om drift, underhåll och miljökonsekvenser

Ansvariga: Kommuner.

Kontaktfunktion: Miljöchef.

Samverkanspartner: -

Klart: 2004

Uppföljning: Lämnad information.

Inventering av enskilda avlopp

Ansvariga: Kommuner.

Kontaktfunktion: Miljöchef.

Samverkanspartner: -

Klart: 2008

Uppföljning: Genomförd inventering.

Krav om åtgärd av bristfälliga enskilda avloppsanläggningar

Ansvariga: Kommuner.

Kontaktfunktion: Miljöchef.

Samverkanspartner: -

Klart: 2008

Uppföljning: Antal åtgärdade anläggningar i % av antalet bristfälliga anläggningar.

Inför krav om årligt underhåll och skötsel av enskilda avloppsanläggningar

Ansvariga: Kommuner.

Kontaktfunktion: Miljöchef.

Samverkanspartner: -

Klart: Fortlöpande, senast 2006

Uppföljning: Antal genomförda krav.

Vid bygglovshandlingen skall minsta möjliga miljöstörande avloppslösning eftersträvas

Ansvariga: Kommuner.

Kontaktfunktion: Miljöchef.

Samverkanspartner: -

Klart: 2004

Uppföljning: Antal sådana ärenden.

Information och rådgivning i syfte att få enskilda avloppsanläggningar kretsloppsanpassade

Ansvariga: Kommuner.

Kontaktfunktion: Miljöchef.

Samverkanspartner: -

Klart: Fortlöpande

Uppföljning: Antal informations- och rådgivningsinsatser.

Ta fram informationsgårdar för visning av lämpliga lösningar av enskilda avloppslösningar
--

Ansvariga: Kommuner.

Kontaktfunktion: Miljöchef.

Samverkanspartner: Länsstyrelsen

Klart: 2006

Uppföljning: Antal framtagna informationsgårdar.

Målkonflikter

- Bevarandevärden i vattenmiljöer kontra yrkes- och fritidsfisket
- Bevarandevärden kontra turismen
- Strandskyddet kontra eventuell bostadsutvidgning
- Bostadsutvidgningen kontra näringsutsläpp från enskilda avlopp (om inte en bättre plan läggs för att hantera detta).
- Bostadsutvidgning kontra vattenförsörjningen i områdena.
- Ökad turism och boende i kust och skärgård kontra att detta sliter mer på naturmiljön och de känsliga områdena.
- Energiförsörjning kontra känsliga naturmiljöer och landskapsbilden .
- Transporter och ökad tillgänglighet kontra utsläpp och slitage.
- Grunda vikars vattenmiljö kontra naturbete på strandängar.
- Den marina miljön kontra hamnutvidgning i Oxelösund och dess miljönytta inom CO₂-området och arbetstillfällena

Tidigare utgivna rapporter under 2003:

Nr utgivare	Titel	Ansvarig
1	Uppföljning av ”Miljö- och hushållningsprogram för skärgården, december 1999”	Staffan Karlsson
2	Effekter av framtida regionförstoring i Stockholm-Mälarenregionen	Bo Wictorin
3	Regionala miljömål för Södermanlands län	Lena Mathiasson Carina Lundgren
4	Kilaåns sjöar	Lars Juhlin
5	Miljömål för Södermanlands län Regionala mål och indikatorer för miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö	Carina Jönhill

Länsstyrelsen	Ansvarig utgivare	År 2003
611 86 Nyköping	Länsstyrelsen	
Tel växel: 0155-26 40 00	Kontaktperson	
E-post: lansstyrelsen@d.lst.se	Carina Lundgren	Nr 6